

Bruxelles, den 12. december 2022
(OR. en)

15754/22

Interinstitutionel sag:
2021/0425(COD)
2021/0424(COD)

ENER 668
ENV 1266
CLIMA 652
IND 541
RECH 650
COMPET 1008
ECOFIN 1293
CODEC 1950

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanters Komité/Rådet
Komm. dok. nr.:	15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1 15096/1/21 REV 1 + ADD 2 REV 1
Vedr.:	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint (omarbejdning) – Situationsrapport

I bilaget finder delegationerne en situationsrapport om ovennævnte forslag, der skal forelægges på samlingen i TTE-Rådet (energi) den 19. december 2022 med henblik på at henstille til Rådet at tage rapporten til efterretning.

Denne rapport er udarbejdet under formandskabets ansvar og berører ikke de enkelte delegationers særlige synspunkter eller yderligere bidrag. Den omhandler det hidtidige arbejde i Rådets forberedende organer og gør rede for status i behandlingen af ovennævnte forslag.

BILAG

Orientering ved formandskabet om de fremskridt, der er gjort med behandlingen af forslagene til direktiv og forordning om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint

I. INDLEDNING

- 1) Den 15. december 2021 forelagde Kommissionen forslag til direktivet om fælles regler for de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint og forordningen om de indre markeder for vedvarende gas, naturgas og brint som en ny EU-ramme for dekarbonisering af gasmarkederne, fremme af brint og reduktion af methanemissioner.
- 2) Pakken vedrørende dekarbonisering af brint- og gasmarkederne skal gøre det muligt at dekarbonisere naturgasforbruget ved at skabe en lovgivningsmæssig ramme for en særlig brintinfrastruktur og særskilte brintmarkeder og for integreret netplanlægning. Den fastsætter også forbrugerbestemmelser og styrker forsyningssikkerheden.
- 3) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog sin udtalelse om forslaget den 19. maj 2022, og Det Europæiske Regionsudvalg afgav sin udtalelse den 12. oktober 2022.
- 4) I Europa-Parlamentet er Udvalget om Industri, Forskning og Energi (ITRE) det ansvarlige udvalg for begge sager. MEP Jerzy Buzek (PPE, Polen) er udpeget som ordfører for forordningen, og MEP Jens Geier (S&D, Tyskland) er udpeget som ordfører for direktivet.

II. STATUS

- 1) I juli 2022 indledte det tjekkiske formandskab drøftelser om forslagene i Energigruppen. På grundlag af de første resultater af disse drøftelser forelagde formandskabet den 9. september 2022 den første revision af både forordningen og direktivet. Yderligere tekniske drøftelser om den første revision fulgte i Energigruppen.

Forslagene blev også drøftet på samlingen i TTE-Rådet (energi) den 25. oktober 2022 i Luxembourg, hvor der var fokus på afgørende og følsomme elementer, navnlig:

- I. tidsrammen for udvikling af brintmarkeder og den vertikale adskillelse af brintnetoperatører
 - II. grænseoverskridende tariffer i særskilte brintnet og tarifrabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser i naturgassystemet samt
 - III. iblanding af brint i naturgasnettet.
- 2) Ministrene gav formandskabet politiske retningslinjer og udstak en kurs for det videre arbejde. Efterfølgende foreslog formandskabet den 23. november 2022 den anden revision af forordningen og direktivet, som blev drøftet i Energigruppen og den 7. december 2022 i Coreper. Generelt støttede medlemsstaterne den måde, hvorpå TTE-Rådets orienterende debat blev afspejlet i den anden revision af forslagene, og gav udtryk for yderligere betænkeligheder, der skal afspejles i det videre arbejde med lovgivningen. Den tredje revision, jf. dok. 15919/22 og 15920/22, blev sendt til delegationerne den 12. december 2022. I den tredje revision tog formandskabet hensyn til resultatet af de seneste drøftelser samt en række tekniske ændringer, der afspejler medlemsstaternes skriftlige bemærkninger og Kommissionens berigtigelser (15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1 og 15096/1/21 REV 1 + ADD 2 REV 1), der blev udsendt den 23. november 2022. Alle delegationer tager undersøgelsesforbehold og/eller parlamentarisk forbehold med hensyn til teksten og er stadig i gang med at analysere bestemmelserne i begge forslag.

III. VIGTIGSTE SPØRGSMÅL

1) De vigtigste politiske elementer, der blev behandlet som opfølgning af samlingen i Rådet (energi) den 25. oktober 2022

a) Vertikal adskillelse af brintnetoperatører

Kommissionens oprindelige forslag vedrørende vertikal adskillelse af brintnetoperatører i direktivets artikel 62 indebar, at adskillelsesmodellen med den uafhængige transmissionsoperatør ("ITO") skal udløbe inden udgangen af 2030, og at modellen med den uafhængige systemoperatør ("ISO") og ITO-modellen kun skal være tilgængelige for brintnet, der ved gaspakkens ikrafttræden tilhørte vertikalt integrerede virksomheder. Den tredje revision indeholder ikke længere en udløbsdato for ITO-adskillelsesmodellen eller en udtrykkelig mulighed for Kommissionen for at undersøge gennemførligheden af ITO-adskillelsesmodellen senest i 2031, og samtidig er tidsbegrænsningen for ISO-adskillelsesmodellen blevet fjernet. Modellen med ejerskabsmæssig adskillelse blev bibeholdt som standardadskillelsesmodel. Brintnetoperatører kan også drage fordel af undtagelser for eksisterende brintnet og geografisk afgrænsede net (direktivets artikel 47 og 48), og anvendelsen heraf er blevet forenklet og lettet i tredje revision.

b) Brintmarkedets udformning og overgangsfasens udløb

Kommissionens forslag omfattede en vækstfase frem til 2030, hvor brintmarkederne skulle udvikle sig, hvorefter mere detaljerede regler skulle finde anvendelse. For at afspejle usikkerheden om det nye brintmarkeds udvikling blev dette tidspunkt generelt udskudt til [2035]. Det betyder, at bl.a. gennemførelsen af reguleret tredjepartsadgang til brintnet (direktivets artikel 31) samt den nye udformning af brintmarkedet uden tariffer for adgang ved sammenkoblingspunkter mellem medlemsstaterne (forordningens artikel 6) først vil træde i kraft ved overgangsfasens udløb, dvs. den 1. januar 2036.

c) Tarifrabatter for vedvarende og kulstoffattige gasser i naturgassystemet

I forordningens artikel 16 blev der indført en sondring mellem tarifrabatter for vedvarende gasser og for kulstoffattige gasser i naturgassystemet med tariffer, hvor der gives tarifrabatter for vedvarende gasser på [100 %] og for kulstoffattige gasser på [75 %]. De nationale regulerende myndigheders mulighed for at beslutte at nedsætte eller undlade at anvende rabatter på tilførsel fra produktions- og lagerfaciliteter blev udtrykkeligt indført og afspejler betænelighederne hos de medlemsstater, der har eller forventer at have en høj andel af vedvarende/kulstoffattige gasser i deres energimiks, eller som kan være betænkelige ved de potentielle indvirkninger på grænseoverskridende strømme. Tarifrabatter ved indfødningspunkter fra og udtagspunkter til tredjelande blev fjernet fra forslaget.

d) Iblanding af brint og gaskvalitet

Det maksimale brintindhold, der blandes i naturgasnettet, som gastransmissionssystemoperatørerne er forpligtet til at acceptere ved sammenkoblingspunkter efter tvistbilæggelsesproceduren i forordningens artikel 19, hvor det er relevant, blev ændret fra 5 % til [2] %. Nedsættelsen afspejler flere medlemsstaters skepsis med hensyn til blanding, og samtidig sikres der uhindrede grænseoverskridende gasstrømme. I forordningen fastholdes en harmoniseret tilgang til gaskvalitetsstyring og tvistbilæggelse, hvilket mange medlemsstater hilste velkommen.

e) Kulstoffattige gasser

Der er blevet indført en ny artikel 8a i direktivet efter ønske fra et betydeligt antal medlemsstater om en sådan bestemmelse på samlingen i Rådet (energi) i oktober for at præcisere medlemsstaternes mulighed for at anvende kulstoffattig brint og kulstoffattige brændstoffer til at opfylde dekarboniseringsmålene. Et tilsvarende antal medlemsstater ønsker imidlertid at fokusere på vedvarende gasser.

2) De vigtigste ændringer i den tredje revision:

- Der blev indført en ny betragtning 74a i forordningen for at foregribe, at medlemsstaterne med henblik på at sikre forsyningssikkerheden kan beslutte at træffe forholdsmæssige foranstaltninger for midlertidigt at begrænse en enkelt netbrugers forhåndsbud på kapacitet ved indfødningspunkter fra tredjelande og ved LNG-terminaler.
- I forordningens artikel 20b om fælles specifikationer for biomethan præciseres artiklens anvendelsesområde.
- Forordningens artikel 54 blev ændret for at undgå, at de første på markedet opnår monopol på udvikling af brintmarkedsregler/netregler i ENNOH, og der blev foreslået tilsvarende ændringer af betragtning 56 for at bringe den i overensstemmelse med denne artikel.
- I forordningens artikel 67 (stk. 4, 9 og 11) er der blevet indarbejdet en mere omfattende tilføjelse, som afspejler berigtigelserne (15111/1/21 REV 1 + ADD 1 REV 1 og 15096/1/21 REV 1 + ADD 2 REV 1).
- I direktivets betragtning 70 præciseres det nu, at bestemmelserne om horisontal adskillelse i direktivets artikel 63 ikke indebærer funktionel adskillelse, og at synergier mellem netoperatører, f.eks. gennem deling af tjenester og forvaltningsstrukturer, derfor kan bevares fuldt ud.
- I direktivets artikel 8a om kulstoffattig brints rolle i forbindelse med dekarboniseringsmålene blev bestemmelserne sat i skarp parentes for at give mulighed for yderligere drøftelser med henblik på at finde et kompromis.
- Direktivets artikel 46, stk. 2, blev ændret for at give medlemsstaterne skønsbeføjelse til at tildele ansvaret for etablering af grænseoverskridende sammenkoblinger til visse brintnetoperatører alene.
- I direktivets artikel 62 blev tidsbegrænsningen vedrørende tilgængeligheden af ISO-adskillelsesmodellen for brintnetoperatører fjernet.
- I direktivets artikel 80 blev de omstændigheder, hvorunder medlemsstater, som ikke er direkte tilsluttet en anden medlemsstats sammenkoblede system, kan fravige de særlige bestemmelser i direktivet, ændret.

3) Selv om der er gjort store fremskridt, er der ikke desto mindre et stykke vej endnu. På grundlag af drøftelser, der fandt sted under det tjekkiske formandskab, gælder det bl.a. følgende spørgsmål:

- tilpasning af bestemmelserne om forsyningssikkerhed i artikel 67 i den omarbejdede forordning til nye bestemmelser, der er opnået enighed om under parallelle arbejdsprocesser, herunder vedrørende forordningen om oplagring (forordning (EU) 2022/1032), forslaget til forordning om solidaritet (COM(2022) 549 final) og forslaget til forordning om nødindgreb (COM(2022) 473 final). Det skal overvejes, i hvilket omfang og hvordan de nye aftalte rettigheder og forpligtelser bør indarbejdes i forordningen om gasforsyningssikkerhed på lang sigt
- sikring af, at reglerne om adgang og tilslutning til naturgasnet gør det muligt at udfase gas, samtidig med at forbrugernes rettigheder beskyttes på passende vis
- en præcisering af direktivets artikel 14 om borgerenergifællesskaber, deres rolle og forbindelse med de borgerenergifællesskaber, der er oprettet ved direktiv 2019/944, og de VE-fællesskaber, der er oprettet i henhold til direktiv 2018/2001
- videreudvikling af muligheden for at træffe forholdsmæssige foranstaltninger for midlertidigt at begrænse forhåndsbud på kapacitet ved indfødningspunkter fra tredjelande og ved LNG-terminaler
- omfattende drøftelser for at fortsætte bestræbelserne på at finde en løsning med hensyn til kulstoffattig brints rolle i forbindelse med dekarboniseringsmålene, jf. direktivets artikel 8a.

IV. KONKLUSION

1. Rådet anmodes om at notere sig formandskabets situationsrapport.
